

קרימצ'קים

(Krimchaks). יהודים, שהתיישבו בחצי-האי קרים, כנראה כבר במאה השנייה לפני הספירה. הם סיגלו להם משכניהם הטטרים מנהגי לבוש ומגורים, ובחיי היום-יום השתמשו בניב יהודי-טטרי. במיפקד ב-1926 נמנו 6,383 ק' בתוך אוכלוסייה יהודית של כ-42,000 בקרים. עד למהפכת אוקטובר 1917 היו הק' בעיקר סוחרים ובעלי-מלאכה, ואחרי המהפכה עברו תהליכי סובייטיזציה בחיי החברה והכלכלה.

משנתקרה איינזצגרופה D לקרים בעקבות הצבא הגרמני, הועמדה בפני הבעיה של רב-גוונות לאומית ודתית של חצי-האי. הנאצים בדקו אם לכלול את הקראים והק' ב'פתרון הסופי'. בספטמבר 1941 פנה מפקד האינזצגרופה, אוטו אולנדורף, ל'משרד הראשי לבטחון הרייך' בברלין בשאלה כיצד לנהוג לגבי הק' והקראים. הדבר הובא להכרעת הינריך הימלר עצמו, והוראה ממשרדו ציוותה לכלול את הק' בין היהודים בתוכנית הרצח, ואילו הקראים נפטרו מכך.

בימים 30 באוקטובר – 16 בנובמבר 1941 השלים הצבא הגרמני את כיבוש קרים, פרט לנמל הצבאי סבסטופול, שהחזיק מעמד עד 3 ביולי 1942. כבר בשבועות הראשונים אחרי הכיבוש ריכזו אנשי איינזצגרופה D את היהודים, ובכללם הק' ורצחום. ואלה הנתונים על-פי המקורות השונים, בעיקר הגרמניים, על רציחתם של הק' ביישובים העיקריים: בסימפרופול (Simferopol), שבה היה הריכוז הגדול ביותר של הק' (ב-1926 כ-2,500), נרצחו ב-9 בדצמבר 1941 כ-1,500 ק'.

בקאראסובאזאר (Karasubazar), מרכזם העתיק, נרצחו הק' כמה ימים אחרי 10 בנובמבר 1941.

בבאחצ'יסאראי (Bkhchisarai), ב-13 בדצמבר 1941 הוצאו להורג כ-40 משפחות של הק'. ביבפאטוריה (Yevpatoriya), ב-24 בנובמבר 1941 נרצחו הק' יחד עם שאר יהודי המקום. בפיאודוסיה (Feodosiya), אחרי 16 בנובמבר 1941 נרצחו 1,052 יהודים, וביניהם כול הק' שבמקום.

בקרץ' (Kertch) נרצחו בימים 1-3 בדצמבר כ-7,000 יהודים וביניהם הק'. על-פי דין-וחשבון האירועים של האינזצגרופן נרצחו בין 16 בנובמבר ל-15 בדצמבר 1941 2,504 יהודים ק'. יש לשער שאין זה המספר המלא של הנרצחים וקבוצות ויחידים נרצחו גם אחרי-כן. יש להניח שכ-70% מהק' נספו בשואה.

אחרי מלחמת-העולם השנייה נמנו בקרים רק כ-1,500 ק'.